רשב"ם

איבדור תבלונייכי. יהו מפוחרים תבלין שלכם: **פרחיה זיקא למוריקא חדתא דנקטיתו** נשים כשפניות אדחנני ואחננכי לא אתיתי לגו השתא דאתיתי לגו קרחנני וחננכי במערבא לא קפדי אזוגי רב דימי מנהרדעא קפיד אפילו ארושמא דחביתא הוה עובדא ופקע חביתא כללא דמילתא כל דקפיד קפדי בהדיה ודלא קפיד לא קפדי בהדיה ומיהו [6]למיחש מיבעי כי אתא רב דימי אמר שתי ביצים ושתי אגוזין שתי קישואין ודבר אחר הלכה למשה מסיני ומסתפקא להו לרבנן מאי ניהו דבר אחר וגזור רבנן בכולהו זוגי משום דבר אחר והא דאמרן עשרה תמניא שיתא ארבעה אין בהן משום זוגי לא אמרן אלא לענין מזיקין אבל לענין כשפים אפילו טובא נמי חיישינן כי הא דהההוא גברא דגרשה לדביתהו [7](אזיל) אינסבה לחנואה כל יומא הוה אזיל ושתי חמרא הוה קא עבדא ליה כשפים ולא קא מהניא לה ביה משום דהוה מזדהר בנפשיה בזוגא יומא חד אשתי טובא ולא הוה ידע כמה שתי עד שיתסר הוה צייל ואיזדהר בנפשיה מכאן ואילך לא הוה צייל ולא איזדהר בנפשיה אפיקתיה בזוגא כי הוה אזיל גם ביה ההוא טייעא א"ל גברא קטילא הוא דאזיל הכא אזיל חבקיה לדיקלא [8]צווח דיקלא ופקע הוא אמר רב עוירא קערות וכברות אין בהם משום זוגות כללא דמילתא כל שגמרו בידי אדם אין בהן משום זוגות גמרו בידי שמים במילי מיני דמיכל חיישינן חנות אין בהן משום זוגות נמלך אין בהן משום זוגות אורח אין בו משום זוגות אשה אין בה משום זוגות ואי אשה חשובה חיישינן אמר רב חיננא בריה דרבי יהושע איספרגוס מצטרף לטובה ואין מצטרף לרעה אמר רבינא משמיה דרבא זוגי לחומרא ואמרי ליה זוגי לקולא אמר רב יוסף תרי דחמרא וחד דשיכרא לא מצטרף תרי דשיכרא וחד דחמרא מצטרף וסימניך [9]זה הכלל כל המחובר לו מן החמור ממנו טמא מן הקל ממנו טהור אמר רב נחמן אמר רב תרי קמא תכא וחד אתכא מצטרפי חד מקמי תכא ותרי אתכא לא מצטרפין מתקיף לה רב משרשיא אטו אנן לתקוני תכא קא בעינן לתקוני גברא בעינן וגברא קא מיתקן וקאי (אלא א"ר משרשיא) דכולי עלמא תרי אתכא וחד לבתר תכא לא מצטרפי כי ההיא מעשה דרבה בר נחמני אמר רב יהודה אמר שמואל כל המזוג מצטרף חוץ

איבדור תבלונייכי. יהו מפוחרים תבלין שלכם: **פרחיה זיקא למוריקא חדתא דנקטיתו.** יש לו הרוח לומו כרכוס חדש שאתן לומחות בידכן לכסף בו: **אדחנני ואחננכי לא אתיתי לגו.** כל זמן שחסו עלי מן השמים ואני חסתי על עלמי ואתן חסתן עלי לא נתתי בעיניכם: **השתא דאתיתי לגו קרחנני וחננכי.** השתא שנתתי בעיניכם יודע אני שנתקררו עלי לחמיכם וגם לחמי נתקררו שלא חסתי על עלמי. [1]ל"א גרסי' חרי חמימי בדיקולי בזייא לוחה רותחת בסלים קרועין יהא לפומייכו נשי חרשייתא לוחן חרי יהא מזונות לפיכם כשפניות בתשובות הגאונים: **קפיד ארושמא דחביתא.** כשמוכרים יין חוקקין פגימות בחבית למקפר האיפות וקפיד עלייהו שלא יצאו בזוגות: **כל דקפיד.** יותר מדאי קפדי בהדיה השדים להזיקו ולא קפיד כ"כ לא קפדי בהדיה להזיקו ומיהו למיחש מיבעי אפילו מאן דלא קפיד דלא קפדינן בהדיה דלי תימא דלא קפדי בהדיה כלל מ"כ זוגות למה מזכרו בגמרא כך היה להם לחכמים לומר לא יחבר אדם בזוגות דלא ליקפדו בהדיה: **וד"ל.** עדיין יש פרי אחד שמקפידין בזוגותיו הלכה למשה מסיני למזקי: **והא דאמרת לעיל עשרה אין בהן משום זוגות.** ה"מ היכא דליכא נשים כשפניות: **גם כיס.** פגע בו. ל"א הכין בו שהיה מסוכן: **אזל חבקיה לדקלא.** מתוך חולי ותאנה נסמך עליו: ה"ג **צווח דיקלא ופקע בו.** והלקל יכא מכח הכשפים: **קערות.** אם אכל שתי קערות תבשיל: **גמרו בידי שמים.** חיישינן דהחוא דבר אחר דגזרו בשבילו כל זוגות גמרו בידי שמים הוי פירות וכל דדמי ליה: **חנות אין בה משום זוגות.** אם שתה בשתי חנויות לא אמרי' בשתי כוסות דמי. לשון אחר ועיקר חנות השותה בו זוגות לא קפדי מזיקין עליה דלאו קביעותא היא והחוא עובדא דלעיל דהחוא גברא דשתה בחנות כשפים שאני שעשתה לו גרושתו: **אורח אין בו משום זוגות.** דאינו יודע אם יקנוהו עוד הלכך אכל כפא הוא ליה כגמלך: **אשה.** שאינה חשובה כאורח דמיא דאינה קבועה לשתות: **אספרגוס.** בלשון פרסי קורין לכרוב אספרגוס וחבו שגינו[1] העודר מן הכרוב אסור באספרגוס ומשקין הוא שעושין מכרוב ומיין ורגילין היו לשתותו בכל בוקר לרפואה קודם אכילה והלכך מצטרף לטובה ולא לרעה דמידי דרפואה הוא: **לטובה.** אם שתה שנים ושתה זה שלישי מצטרף לאפוקי מזוגות: **לרעה.** אם שתה מ' וזה שני לא יצטרף לראשון: **זוגי לחומרא.** אם אינו יודע אם שתה זוגות אם לאו יאסר דאיכא דלעיל לגרפן מצטרפין לטובה ואם שתה זוגות הוא ודעתו לגרפן מצטרפין לטובה ואם לא שתה זוגות נמלך הוא ואין מצטרף לרעה: **ואמרי לה זוגי לקולא.** שלא יאסר דכיון דשתי גלי דעתיה דקפיד אזוגות ואי מעיקרא לאו בזוגות הוה קאי דלמא כיון דלא קפיד לא קפדי בהדיה: **כל המחובר לו.** גבי טומאות קאי דתנן[2] מפך ממשה על ממשה מחצלת ששה על ששה וכ"ק אם יש מחצלת ממשה ואינו מקבל טומאה וטפח ממפך מחובר לו הואיל ומחובר לו ומקבל טומאה אבל אם יש מפך ארבעה וטפח מחצלת ממחובר לו הואיל וקל ממנו אין מצטרף לו. הכא נמי הואיל ושתי תרי שיכרא והדר שתי חד חמרא מצטרף להם הואיל ומשוב יותר: ה"ג **אמר רב נחמן תרי מקמי תכא וחד אתכא מצטרפין חד מקמי תכא ותרי אתכא לא מצטרפי.** הואיל ושתי אתכא זוגות לא מהני ליה לירוף: **ודל"ע.** אפי' לרב משרשיא תרי אתכא וחד בתר תכא לא מצטרפי משום מעשה דרבה בר נחמני דאלכיתהו תכא לאהדורי קמיה בב"מ בהשוכר את הפועלים[3] דאי חד דבתר תכא מצטרף לתרי דתכא ליסקינהו כוס אלישי בתר תכא בלא אהדורי תכא: **כל המזוג.** אם שתה יין מזוג ואח"כ שתה משקה מזוג אחר המזוג מצטרף בין לרעה בין לטובה דכיון דתרוייהו מזוגין מינהו כמין אחד חשיבי ומצטרפי: חוץ

א) שיקנא כל דקפיד קפדי בו דיה. שני ביצים שני אגוזים שני קשואים וד"ר אחר הלכה למשה מסיני. ונזדו רבנן על (ד' יא) [כולהו זוגין] משום ד"א שלא נתפרש. ההוא דינ"שה לרביתהו ואזלא ואיסבא לחנואה שהוא רגיל בעלה קדמאה למשתי גב"ה ואשקייה זוגות כו'. קערות וכוטות אין בהן משום זוגות, זה הכלל כל שנמרו בידי שמים חיישינן. כגון פירות וב"צים, גמרו בידי אדם לא חיישינן. אמר רב יוסף תרי דשכרא וחד דחמרא (ל"ל ג) מצטרף [תרי דחמרי וח' דשכרא לא מצטרף] וכ"מ מנך כדתנן כל המחובר לו [מן החמור ממנו] הרי הוא כמוהו. היין טמא, קל מן הטמא כמו הישכר טהור. כדר' עלמא תרי אתכא וח' בתר תכא לא מצטרף, מ"ום מעשה דרבה בר נח"ני ופיר' בפרק השוכר.

א) [נדה סא.], ב) [ל"ל מחלה], ג) [גיטין לעיל נ.], בגמ' וכפירש"י שם ד"ה לאחר וכו' ופי"ע לקמן קיא. ולפי כרעי' וכפרש"י והרשב"ם שם], ד) כלים פכ"ז מ"ב, ה) יש מאן מגרסינן לשון בגירסת המשנה שהביאו רש"י ורשב"ם דשם משנה כ' לאיתא הטור ה' על ה' והמפך ו' על ו' וכמו שהביאו רש"י סוכה נח. ד"ה אפ"פ וע"ש, ו) [ע"ע שפ"ר ל"ל זה ממש כפי' הרמ"בן], ז) [נדרים נג:], ח) [כלים פכ"ז מ"ב ושם לאיתא: העור המשה על המשה המפך שמה על שמה, ולאיתא שם המחצלת], ט) [דף פו.].

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אחחנני ראחחנינכי לא אתיתי לגו:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com